

комп'ютері інтелектуального помічника у вигляді ШІ – не замітника викладача, а саме партнера у пізнанні.

Список використаних джерел:

1. Распопов В. Б. Тестуємо штучний інтелект «ChatGTP-4o» у ролі тьютора для олімпіадної математики. *Еволюція освітніх та наукових стратегій у Центральній та Східній Європі : традиції, інновації, практика* : зб. доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26–27 червня та м. Одеса 30–31 липня 2025 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. – Київ – Одеса – Запоріжжя : АА Тандем, 2025. 96 с. С. 32–37. URL: https://novaosvita.com/wp-content/uploads/2025/09/EduSciStrat-CentEastEU-KyivOdesa-JunJul2025_v2.pdf

2. Дубко В. О., Распопов В. Б., Семяновський В. М. Про експерименти з використання штучного інтелекту в навчальній практиці студентів-гуманітаріїв. *Роль інновацій в трансформації образу сучасної науки* : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 27–28 грудня 2024 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти». Київ : АА Тандем, 2024. 120 с. С. 3–7. URL: https://novaosvita.com/wp-content/uploads/2025/04/InnTrImModSc-Kyiv-Dec2024_v2.pdf

3. Дубко В. О. Стохастичні диференційні рівняння. Вибрані розділи : навчально-методичний посібник. К. : Логос, 2012. 68 с. URL: <https://www.calameo.com/read/003168372374fa86544f4>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-570-2-5>

Мотрич В. А.,

аспірант

*Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського
м. Київ, Україна*

ПРАВОВІ ІМПЕРАТИВИ ПОСИЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Актуальність проблеми у контексті реконструктивного розвитку. Проблема забезпечення належного рівня податкової дисципліни набуває особливого значення в умовах повномасштабної війни, коли економіка країни працює на межі своїх можливостей, а державний бюджет виконує критичну функцію фінансового фундаменту оборони,

гуманітарної підтримки та відновлення зруйнованої інфраструктури [1]. Несплата податків у таких обставинах виходить далеко за межі звичайного порушення фіскальної дисципліни. Вона стає чинником, що безпосередньо впливає на національну безпеку, адже піддрив фінансової стійкості держави означає зменшення її спроможності вести війну, забезпечувати обороноздатність та підтримувати громадян у надзвичайно складних соціально-економічних умовах [2]. У період деокупації та реінтеграції територій України, включно з Кримом та Чорноморським регіоном, важливість стійкої податкової системи та ефективних механізмів контролю за її дотриманням зростає в геометричній прогресії [3].

Система адміністративно-правових механізмів у сфері податкового адміністрування сьогодні перебуває у стані трансформації, що обумовлюється як внутрішніми потребами держави, так і зовнішніми викликами, пов'язаними з євроінтеграційними процесами та глобальними економічними тенденціями [4]. Її ефективність визначається не лише здатністю забезпечити формальне дотримання податкового законодавства, але й створенням превентивних умов, за яких ухилення від сплати податків стає економічно невигідним та юридично ризикованим.

Одним із першочергових напрямів удосконалення адміністративно-правових засад є посилення превентивного ефекту санкцій [5]. Діюча система штрафних стягнень і пені в багатьох випадках виявляється недостатньо дієвою, особливо стосовно великих платників податків. У результаті податкові правопорушення залишаються системним явищем, що підриває ефективність податкової політики загалом [6]. Юридичне обґрунтування перегляду шкали адміністративної відповідальності має спиратися на принцип адекватності та пропорційності, забезпечуючи співвідношення між заподіяною шкодою державі й обсягом фінансової відповідальності [7].

Другим важливим вектором реформування є впровадження сучасних цифрових технологій у систему податкового адміністрування. Діджиталізація процесів контролю, автоматизація збору та обробки інформації, застосування інструментів аналітики великих даних створюють новий рівень ефективності виявлення та попередження схем ухилення [8]. Водночас особливого значення набуває захист інформаційних систем та підвищення рівня кібербезпеки.

Третім напрямом удосконалення адміністративно-правового регулювання є розвиток міжнародно-правової координації [9]. Протидія транскордонному ухиленню від сплати податків є неможливою без гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами. Участь України у глобальних ініціативах щодо прозорості фінансових потоків та обміну податковою інформацією сприяє інтеграції у світовий економічний простір.

Висновки. Посилення адміністративної відповідальності за податкові правопорушення формує базові умови для фінансової стабільності держави у воєнний і повоєнний періоди. Ефективні адміністративно-правові механізми, орієнтовані на превенцію, цифрову трансформацію та міжнародну координацію, стають правовою основою відбудови й модернізації України. Їхня інтеграція у загальну стратегію деокупації та реінтеграції сприятиме мобілізації фінансових ресурсів та підвищенню довіри до держави як усередині країни, так і на міжнародному рівні.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Бюджетний кодекс України: Закон України від 08 липня 2010 р. № 2456-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2010. № 50–51. Ст. 572.
3. Податковий кодекс України: Закон України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13–14, № 15–16, № 17. Ст. 112.
4. Кузнецова Н.С. Адміністративно-правові засади податкового контролю в Україні : монографія. Київ : НАВС, 2018. 236 с.
5. Сухоруков А. І. Адміністративна відповідальність у сфері оподаткування: проблеми ефективності. *Право України*. 2020. № 3. С. 45–53.
6. Юрчишин В. Політика відновлення України: виклики та можливості. Київ : Центр Разумкова, 2022. 122 с.
7. Музиченко П. П. Теорія та практика застосування фінансових санкцій у податковому праві. *Юридичний науковий вісник*. 2021. № 4. С. 70–79.
8. Пашко П.В. Податкова політика в умовах цифрової економіки : монографія. Київ : КНЕУ, 2020. 368 с.
9. OECD. Addressing Base Erosion and Profit Shifting. Paris : OECD Publishing, 2013. 378 p.